herpy

SKILDPADDER

Asian Leaf Turtle

Cyclemys dentata

En mørkebrun, bladformet skildpadde fra skovbække og fugtig skov i Sydøstasien. Skjoldet er lavt hvælvet og savtakket bagtil, og hoved og hals har røde til orange striber. Voksne dyr går mest på land, mens ungerne lever i vandet. Arten kræver et stort, fugtigt akvaterrarie og rent vand, og den er sky.

Familie: Geoemydidae Tidligere navn: *Cyclemys dhor; Cyclemys orbiculata; Cyclemys ovata*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**15-25 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-25 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Semi-akvatisk**
Biotop	**Regnskov og vådområde**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**130 × 65 × 75 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**22-25 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 15-20 cm
Vandtemperatur	**22-26 °C**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter, frugt, færdigfoder, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**84-120 mdr.**
Kuldstørrelse	**2-4 æg**
Kuld pr. år	**1-5**
Inkubation	**90-110 dage** ved 26-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Næsten truet (NT)**

CITES liste II og EU-bilag B (forordning (EU) 2026/1383, gælder hele slægten Cyclemys). CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Spørg SGAV om kravene til dokumentation ved køb, salg og import. Arten står ikke på de danske forbudslister for skildpadder (kun havskildpadder er forbudt).

Om arten

Cyclemys dentata har et ovalt, lavt hvælvet skjold, der er lysebrunt til sortbrunt, nogle gange olivenfarvet, ofte med fine sorte stråler. Der løber en lav køl langs midten, og bagkanten er savtandet. Navnet viser til den tandede skjoldkant. Bugskjoldet er gult til lysebrunt, ofte med mørke stråler, og hos voksne dyr sidder der et led på tværs, så skjoldet kan lukkes delvist, men aldrig helt. Hovedet er brunt med mørke pletter, og hals og hoved har tydelige røde til orange striber, som kan blive svage hos gamle dyr. Ungerne har et gulbrunt bugskjold med mørk marmorering og smalle, lyse striber på hoved og hals.

Skjoldlængden (carapax) er 15-25 cm. Hunnerne bliver lidt større end hannerne, mens hannerne har længere og tykkere haler.

Taksonomien i slægten *Cyclemys* er rodet. I lang tid regnede man kun med én eller to arter, og i handlen bliver næsten alle bladskildpadder solgt som *C. dentata*. Genetiske undersøgelser fra 2008 delte slægten i syv arter, bl.a. *Cyclemys oldhamii*, *Cyclemys atripons* og *Cyclemys fusca*. Arterne kan være svære at kende fra hinanden på udseendet, og hovedtegningen varierer så meget inden for samme bestand, at flere forskere regner nogle af dem for varianter af samme art. Udbredelsen for hver enkelt art er derfor usikker, og et dyr i handlen er ikke altid *C. dentata* i snæver forstand. Navnene *Cyclemys ovata* og *Cyclemys dhor* er ældre synonymer.

De fleste dyr i handlen er vildfangede, men opdrættede dyr bliver mere almindelige og er at foretrække. Dyrene er sky, skjuler sig meget og egner sig ikke til håndtering.

Den højeste kendte alder i fangenskab er knap 15 år, men arten bliver formentlig ældre.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Cyclemys dentata findes i Sydøstasien fra Myanmar og Bangladesh gennem Thailand, Cambodja og Vietnam til Malaysia og Singapore. Mod syd og øst lever den på Sumatra, Java, Bali, Borneo og Natuna-øerne og i Brunei, og på Filippinerne på Palawan og Calamian-øerne. Genetisk er arten bekræftet på Java, Borneo og de sydlige Filippiner. På Sumatra, Malaysia og Singapore regnes dyrene også som arten, men de er ikke undersøgt genetisk.

For fastlandet er udbredelsen usikker, fordi flere nært beslægtede *Cyclemys*-arter lever i samme områder og er blevet blandet sammen. Angivelser fra Indien, Nepal og Kina er derfor ikke sikre og er ikke taget med på kortet. Slægten lever mest i lavlandet, men er fundet over 1.000 meters højde. I Singapore er den sjælden og begrænset til skovbække.

> **Oprindelig udbredelse:** Bangladesh, Myanmar (Burma), Thailand, Cambodja, Vietnam, Malaysia, Singapore, Indonesien, Brunei og Filippinerne.

LEVESTED

Arten lever i klare, lavvandede skovbække og små floder i lavland og lave bjerge. Voksne dyr tilbringer det meste af tiden på land i fugtig skov nær vandet, mens ungerne er mere akvatiske. I naturen er arten mest aktiv i skumringen og om natten, og den er sky og svær at få øje på.

Klimaet er tropisk og fugtigt med høj luftfugtighed året rundt. Bækkene har siltet eller stenet bund, og skovbunden er dækket af løv, rødder og væltede træer, hvor dyrene kan grave sig ned og skjule sig. Arten er altædende og tager både smådyr og plantedele.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt pasningsviden om *Cyclemys dentata*, og den bygger på erfaringer fra hobbyen, ikke på undersøgelser. Indretningen bygger derfor også på artens levested i skovbække. Klæktiden er lånt fra en beslægtet art (se under avl), og tilvæksten er ikke dokumenteret.

Et voksent dyr skal have et akvaterrarie på mindst 130 × 65 × 75 cm (længde × bredde × højde): fem gange skjoldlængden i længden og halvt så meget i bredden. Halvdelen af arealet er lavt, skrånende vandparti, og halvdelen er fugtig land. Ungdyr under 15 cm kan holdes mindre en tid, og de skal kun have 5-10 cm vand. Voksne dyr skal have 15-20 cm vand med en skrånende bund, så der er både lavt og dybere vand. Et åbent bassin er ikke egnet, fordi luftfugtigheden skal være høj. Arten er ikke social og skal holdes enkeltvis, i hvert fald i et terrarie af minimumsstørrelse.

Landpartiet skal have et 10 cm tykt, fugtigt lag af muldjord og kokosfiber, gerne 60 % jord og 40 % kokosfiber, dækket af løv og sphagnum, så dyret kan grave sig ned. Giv rigeligt skjul med kork, rødder, hule stammer og planter. Alt udstyr skal stå, så dyret ikke kan klatre ud. Udendørs ophold om sommeren kræver, at nattemperaturen holder sig over 21 °C. Indhegningen skal være rovdyrsikret og have skygge hele dagen.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-27 °C i luften, og solpladsen skal være 30-32 °C. Om natten er 22-25 °C passende. Vandet holdes på 22-26 °C; tallet er et skøn ud fra lufttemperaturen.

Mål solpladsens overflade med et digitalt termometer. En klynge af to svage varmepærer over solpladsen er nok, og varmen slukkes om natten. Brug ikke keramiske varmelegemer eller farvede pærer. Temperaturen må ikke komme over 32 °C i længere tid, og der skal altid være skygge i den kølige ende.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 70-90 %, helst omkring 80 % om dagen og højere om natten. Den holdes oppe med forstøvning to gange om dagen, et tykt, fugtigt bundlag med løv og fugtige skjul fyldt med sphagnum i den kølige ende. Mål med et hygrometer midt i terrariet.

Vandet skal være rent. Brug et filter med lav strøm og skift omkring en tredjedel af vandet hver eller hver anden uge. Hold ammoniak og klor ude. Arten er følsom over for dårligt vand. Foder og ekskrementer skal fjernes jævnligt.

LYS OG UVB

Arten er et skovdyr og skal have svagt UVB med skygge til resten. Brug et T5-UVB-rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1), fx 5-6 %, i en reflekterende armatur over landpartiet og solpladsen. Røret skal være omkring halvt så langt som terrariet. Skjoldets top skal være omkring 20 cm under røret. Udskift røret hvert år, fordi UVB-udstrålingen aftager.

Lyset er tændt 12 timer i døgnet. Dyr, der holdes udendørs, har ikke brug for UVB, men skal have skygge hele dagen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten er altædende og spiser både dyr og planter. Unger fodres hver eller hver anden dag, voksne dyr 2-3 gange om ugen efter huld. Giv ikke mere, end dyret spiser op, så det ikke bliver overvægtigt.

Dyrefoderet er regnorme, snegle, dubiakakerlakker, fårekyllinger, melorme, silkeorme og små levende fisk. Frugt, fx figner, jordbær, hindbær og vandmelon, gives i mindre mængder. Foder på land lægges i en flad skål, og skildpaddepiller gives i vandet. En sepiaskal i terrariet giver kalk, og dyr, der ikke får en alsidig kost, skal have kalk- og vitamintilskud.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Cyclemys dentata er sky og gemmer sig meget, og arten egner sig ikke til håndtering. Vil du have kontakt, så fodr med en pincet. Hold dyrene enkeltvis, og giv rigeligt med skjul og planter for at undgå stress. I terrariet kommer dyrene også frem om dagen, især ved fodring.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har længere og tykkere hale end hunnerne, og hunnerne bliver lidt større. Hunnerne er kønsmodne efter 7-10 år, hannerne lidt tidligere. Der er ikke dokumenteret en sikker vægt eller størrelse for avl, og hunnerne skal være fuldt udvoksede og i god huld, før de lægger.

PARRING

Parring og avlssæson i fangenskab er ikke dokumenteret for arten. Avl kræver et stort, fugtigt terrarie med rigeligt skjul, så dyrene kan gå fri af hinanden.

ÆGLÆGNING OG KULD

Et kuld er typisk 2-4 aflange, hvide æg på omkring 55 × 30 mm. Hunnen graver en rede på 13-18 cm dybde i fugtig jord, og der kan komme op til fire eller fem kuld om året. Hunnens bugskjold er let bevægeligt, så de store æg kan komme ud. Giv hende et dybt landparti med løs, fugtig jord.

INKUBATION

Inkubationen er ikke dokumenteret for *C. dentata*. Tallene er lånt fra den beslægtede *Cuora mouhotii*: æggene lægges i fugtig vermiculit ved 26-28 °C og klækker efter 90-110 dage. Æggene vendes ikke.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er omkring 56 mm lange i skjoldet ved klækningen og lever mest i vandet. Hold dem enkeltvis i et lille akvaterrarie med 5-10 cm vand, en lille landdel, skjul og UVB. Fodr dem dagligt med små regnorme, snegle, insekter og små fisk. De vokser langsomt, og tilvæksten er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Arten er følsom over for fejl i pasningen, og de fleste problemer skyldes vand og klima. De typiske fejl er:

- Dårlig vandkvalitet med ammoniak og klor, som giver sygdom. Brug filter, og skift vandet jævnligt.
- For tør luft. Luftfugtigheden skal holdes på 70-90 %.
- Mangel på UVB, kalk og D3, som giver bløde skjolde og deformeret vækst.
- Overfodring og overvægt, især hos voksne dyr.
- Stress hos nyindkøbte vildfangede dyr. Giv dem fred, skjul og stabile forhold.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser i flere uger, har hævede øjne, bløde skjolde eller sidder med åben mund.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.